

20. Malska M. P., Rutynskyi M. Y., Bilous S. V., Mandiuk N. L. (2014). *Ekonomika turyzmu: teoriia ta praktyka* [Economics of tourism: theory and practice]. Kyiv : Tsentr uchbovoi literatury. 544 s. [in Ukrainian].

V. ONOPRIENKO. *Integration of tourism concepts and psychological principles in the scientific and methodological approach to active recreation organization.*

The modern development of the tourism and recreation sector is characterized by an increase in interest in active forms of recreation that combine health, cognitive and entertainment elements. Active tourism, as a special form of recreational activity, requires comprehensive scientific and methodological support, which takes into account not only spatial-territorial and organizational-economic aspects, but also psychological features of human interaction.

The article explores the theoretical, methodological, and applied aspects of integrating tourism concepts and psychological foundations in the context of scientific and methodological support for active recreation. The influence of psychological factors on the effectiveness of recreational activities organization and the development of modern active tourism is analyzed. The relationship between tourism approaches and psychological aspects of interpersonal interaction in the process of organizing active recreation is revealed. The necessity of developing a comprehensive scientific and methodological approach that combines tourism concepts and psychological principles to improve the effectiveness of recreational programs is substantiated. A model of scientific and methodological support for active recreation based on the integration of tourism and psychological knowledge is proposed, considering the specifics of various types of tourism and the psychological characteristics of target consumer groups. The research demonstrates that accounting for psychological aspects of interaction when organizing active recreation contributes not only to increasing its effectiveness but also to the formation of sustainable development in the tourism and recreational sphere.

The conceptual model of scientific and methodological support for active recreation, developed on the basis of the integration of tourism and psychological approaches, includes theoretical and methodological, diagnostic, content, organizational and evaluative components.

Keywords: *tourism studies, interaction psychology, active tourism, recreology, scientific and methodological support, active recreation, interpersonal communication.*

DOI: <https://doi.org/10.31392/NZ-udu-162.2025.09>

УДК 378.016:811

Дроб Н. Ч., Місайлова К. В., Трофимова М. Л.

**МОТИВАЦІЯ ДО ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ВІЙСЬКОВИХ ЗВО:
ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ**

У статті досліджено особливості формування мотивації курсантів немовних спеціальностей до вивчення англійської мови у військових закладах вищої освіти. Обґрунтовано доцільність системного підходу до організації мовної підготовки, що передбачає постановку конкретної цілі (досягнення рівня СМР 2 згідно зі стандартом STANAG 6001), проведення тестування з визначення рівня володіння англійською мовою на початку навчання та впровадження регулярного проміжного оцінювання результатів упродовж усього періоду здобуття освіти. Визначено, що ефективність навчального процесу значною мірою залежить від рівня сформованої мотивації, яка, у свою чергу, тісно пов'язана з професійною орієнтацією

курсантів, їх внутрішніми переконаннями, актуальними службовими потребами та перспективами кар'єрного зростання.

Проаналізовано інтегровану та інструментальну мотивацію як провідні типи зацікавленості у навчанні, визначено умови, що сприяють їх активізації. Особливу увагу приділено ролі викладача як організатора освітнього процесу, здатного адаптувати навчальні стратегії до військово-професійного контексту, підтримувати сприятливий психологічний мікроклімат у навчальній групі та формувати в курсантів відповідальне ставлення до власної англомовної компетентності. Підкреслено важливість етапного, змістовного зворотного зв'язку, який дозволяє не лише контролювати рівень засвоєння матеріалу, а й підтримувати мотивацію, коригувати підходи до навчання та зміцнювати впевненість курсантів у досяжності поставленої мети.

Запропоновано практичні шляхи активізації навчальної мотивації, серед яких: поетапне тестування, створення комунікативного середовища, професійно орієнтований підбір навчального матеріалу та завдань, опора на ІКТ та включення курсантів у моделювання реальних або наближених до реальних мовленнєвих ситуацій. Такий підхід сприяє цілісному формуванню іншомовної компетентності майбутніх офіцерів.

Ключові слова: навчальна мотивація, СМР 2, STANAG 6001, методичне забезпечення, компетентнісний підхід, інформаційно-комунікаційні технології, військова освіта, фахово орієнтований підхід.

Якісна вища освіта є одним із ключових чинників сталого розвитку української держави та її інтеграції до євроатлантичного простору, оскільки підготовка висококваліфікованих фахівців сприяє інноваційному розвитку та економічному зростанню. Впровадження сучасних освітніх технологій і зміцнення міжнародного співробітництва в освітній сфері дозволяють адаптувати навчальні програми до європейських стандартів і вимог динамічного ринку праці. В умовах нових викликів зростає потреба у пошуку ефективних підходів до формування професійної компетентності майбутніх фахівців.

У цьому контексті вивчення англійської мови у закладах вищої освіти, особливо військового профілю, набуває великого значення, адже вона є ключовим інструментом міжнародної академічної та професійної комунікації. Для ефективної інтеграції у світовий освітній і безпековий простір необхідно готувати майбутніх військових фахівців, які вільно володіють англійською мовою та здатні застосовувати її у професійній діяльності – зокрема під час міжнародних навчань, миротворчих місій і співпраці з країнами-партнерами. В умовах повномасштабної війни особливої ваги набуває підготовка курсантів до участі в тренуваннях за кордоном, де вони опановують новітні зразки озброєння та військової техніки країн-членів НАТО. Ефективне засвоєння цих знань безпосередньо залежить від рівня володіння англійською мовою, що є основною мовою міжнародної військової комунікації.

Одним із вирішальних чинників успішного опанування англійської мови у військових вишах є мотивація здобувачів освіти, адже саме вона визначає рівень їхньої зацікавленості, залученості та готовності до систематичної праці. Висока мотивація сприяє подоланню мовного бар'єра, підвищенню академічної успішності та впевненому використанню іноземної мови в умовах професійної комунікації.

Проблемою формування мотивації навчальної діяльності займалися як вітчизняні так і зарубіжні дослідники. Мотивацію до навчання у своїх роботах вивчали Дзюбо Л. В., Яременко Л., Ясинська Т., Гриценко В., Козак М. Вивченню проблеми мотивації саме у військових закладах вищої освіти присвячені роботи Масліч Н., Масліч А., Самелюк А.

Слід зазначити, що формування мотивації до вивчення англійської мови у закладах вищої освіти має свої особливості, зумовлені специфікою цього предмета як засобу міжкультурної комунікації. На відміну від інших дисциплін, вивчення мови передбачає не лише засвоєння теоретичних знань, а й розвиток комунікативних навичок, що потребує постійної практики та занурення в мовне середовище.

Метою статті є комплексний аналіз ролі мотивації у процесі вивчення англійської мови курсантами військових закладів вищої освіти в умовах сучасних безпекових викликів, а також обґрунтування ефективних підходів до її формування. Особлива увага приділяється розвитку мовної компетентності як передумови професійної реалізації та міжнародного військового співробітництва, з урахуванням вимог стандарту STANAG 6001, зокрема досягнення СМР 2.

Протягом тривалого часу в освітньому середовищі панувала думка, що успішність навчання визначається виключно рівнем інтелекту людини. Проте поступово в науковому дискурсі сформувалися підходи, що враховують не лише когнітивні процеси, а й емоційні та мотиваційні чинники, які у сукупності забезпечують більш комплексне розуміння навчального потенціалу людини. У цьому контексті мотивація виступає одним із ключових факторів академічної успішності, зокрема й у процесі вивчення іноземних мов. Вона проявляється у здатності людини мобілізувати свої зусилля для досягнення цілей, зберігати внутрішню зосередженість, долати труднощі й продовжувати навчальну діяльність попри зовнішні чи внутрішні перешкоди. Зарубіжні дослідники [1; 2] підкреслюють значущість таких компонентів, як самоусвідомлення, саморегуляція та самомотивація, які суттєво впливають на якість навчання та особистісний розвиток.

Дослідження мотиваційного аспекту навчання свідчать про те, що мотивація формується поступово на всіх етапах освітнього процесу, і кожен із них має власний потенціал для розвитку мотиваційної сфери. Однак цей процес є ефективним лише за умови, коли навчання стає для здобувача освіти особисто значущим, актуальним і внутрішньо вмотивованим. Одне з провідних завдань викладача у цьому контексті – створення умов для формування позитивної та стійкої навчальної мотивації на всіх етапах професійної підготовки.

Особливої актуальності ці питання набувають у контексті мовної підготовки курсантів закладів вищої військової освіти. Мотивація до навчання в умовах дисципліни, психологічного навантаження, підвищеної відповідальності та підготовки до реальних бойових дій є складним багатокомпонентним явищем, яке поєднує як внутрішні переконання й цінності, так і зовнішні

стимули, пов'язані з військовою службою. У такому середовищі мотивація стає провідним чинником, що регулює навчальну активність, дисципліну та цілеспрямованість курсантів.

Навчальна мотивація в цьому контексті постає як цілісна система природних, соціальних та особистісних чинників, що спонукають людину включатися в навчальний процес і визначають його ефективність [3]. Вона ґрунтується на пізнавальній потребі, яка активізує інтелектуальну діяльність і формує бажання опановувати нові знання, необхідні для професійної реалізації у військовій сфері. При цьому важливу роль відіграють мотиви самореалізації, службового обов'язку, патріотизму, підвищення престижу та прагнення до лідерства в умовах військової ієрархії.

У науковій літературі існує багато підходів до класифікації мотивів навчання: одні ґрунтуються на внутрішніх потребах (допитливість, прагнення до самовдосконалення), інші – на зовнішніх чинниках (досягнення успіху, соціальне визнання, службове просування). Під мотивом навчальної діяльності розуміють сукупність чинників, які зумовлюють включення особистості в навчальну активність: потреби, цілі, установки, інтереси, почуття відповідальності. Для курсантів важливими мотиваційними стимулами є приклад командирів, перспективи проходження служби у підрозділах підвищеної відповідальності, участь у міжнародних навчаннях та миротворчих або спеціалізованих місіях.

Рівень мотивації курсантів не постійний і залежить від цілого комплексу чинників: психологічного стану, якості викладання, ефективності навчального менеджменту, комунікації з викладачем, впливу колективу та конкретної військово-професійної ситуації. Успішність навчання значною мірою залежить від здатності педагогів вчасно розпізнавати зміни у мотиваційній сфері здобувачів освіти й оперативно коригувати навчальні стратегії відповідно до специфіки навчального військового середовища. Завдання, яке постає перед викладачем англійської мови, окрім розробок практичних занять – це формування у курсантів позитивної стійкої мотивації, яка може спонукати їх до наполегливого, систематичного вивчення мови [4]. Слід забезпечити передумови для стійкої зацікавленості здобувачів освіти вже з початкового етапу навчання, оскільки оволодіння навичками ефективного іншомовного спілкування є складним і довготривалим процесом, що вимагає систематичної роботи та постійної підтримки.

Необхідно враховувати, що для ефективного виконання службових обов'язків, забезпечення взаємосумісності та успішної співпраці в багатонаціональному військовому середовищі військовослужбовці мають володіти англійською мовою на рівні, який відповідає вимогам стандартизованої угоди НАТО – STANAG 6001 (Standardization Agreement 6001). Згідно з цим стандартом, мовна компетентність поділяється на шість стандартизованих мовленнєвих рівнів (CMP): від CMP 0, який означає повну відсутність комунікативних умінь, до CMP 5, що відповідає досконалому володінню мовою, максимально наближеному до рівня носія. Зокрема, рівень

СМР 1 передбачає базове виживання у стандартних ситуаціях; СМР 2 – здатність виконувати типові функціональні завдання; СМР 3 – упевнене професійне використання мови в службовому контексті; 4 – експертне володіння мовою з високою точністю та стилістичною гнучкістю [5].

У зв'язку з цим мотивація до вивчення іноземної мови набуває особливої актуальності. Усвідомлення курсантами та військовослужбовцями практичної цінності володіння англійською мовою – як інструмента професійного зростання, доступу до міжнародної інформації, участі у спільних операціях і миротворчих місіях – є важливою умовою формування стійкої навчальної мотивації. Системна підтримка мовного розвитку, з урахуванням стандартів STANAG 6001, дозволяє не лише досягти необхідного рівня компетентності, а й сприяє підвищенню ефективності взаємодії в міжнародному військовому контексті.

Основною метою викладача стає не лише вчасно пробудити інтерес здобувачів освіти, але й утримати та зміцнити його. Для цього вчитель має глибоко усвідомлювати можливі джерела мотивації і способи їх ефективного використання. Основними чинниками, що впливають на формування позитивної стійкої мотивації до навчальної діяльності, є зміст навчального матеріалу; організація навчальної діяльності; колективні форми навчальної діяльності; оцінка навчальної діяльності; стиль педагогічної діяльності вчителя [6].

У структурі мотивації навчання значне місце займає інтерес. Основою для формування зацікавленості у навчальному процесі є розвиток широких соціальних мотивів, розуміння значення навчальної діяльності та усвідомлення її користі для особистого розвитку. Для пробудження інтересу до змісту навчання і процесу навчальної діяльності необхідно створити умови, за яких здобувачі освіти зможуть проявляти самостійність та ініціативу. Чим більш динамічні та інтерактивні методи використовуються в навчанні, тим легше залучити курсантів до активної роботи на заняттях англійської мови.

Для забезпечення якісного освітнього процесу та підвищення внутрішньої мотивації курсантів до вивчення англійської мови доцільно впроваджувати різноманітні дидактичні підходи. Зокрема, ефективними є міждисциплінарні заняття, елементи гейміфікації, а також активні методи навчання – симуляційні вправи, рольові ігри та проєктно-орієнтовані завдання, які стимулюють пізнавальну активність і розвивають критичне мислення.

Важливо, щоб слухачі курсів не залишались пасивними споживачами знань, а включалися в навчальний процес як його активні учасники. Це можливо завдяки використанню педагогічних методів, що формують відчуття персональної відповідальності, професійної налаштованості та розуміння важливості іншомовної компетентності в умовах сучасної військової діяльності. Мотивація є динамічним утворенням особистості і не є постійною. Під впливом певних чинників: соціокультурних умов, загальних принципів, організації освітнього процесу, особистості викладача – мотивація може підвищуватися чи знижуватися [7].

Формування сталого інтересу до вивчення іноземної мови в курсантів має поетапний, динамічний характер, де кожна стадія передбачає конкретні дії, спрямовані на досягнення чітко визначеної мети. У контексті військової освіти така мета повинна бути окреслена вже на старті навчального процесу – це досягнення рівня мовної компетентності СМР 2 (STANAG 6001) до завершення навчання в університеті.

Перший етап мотиваційної активізації полягає у постановці особистісно значущої мети та формуванні внутрішньої готовності до її досягнення. На цьому етапі доцільно проводити стартове тестування з метою об'єктивного визначення мовного рівня кожного курсанта, що дозволяє не лише оцінити вихідні позиції, але й встановити реалістичний шлях індивідуального успіху.

Другий етап – фаза цілеспрямованої активності, яка потребує не лише підтримки первинної мотивації, але й її гнучкого оновлення через регулярний зворотний зв'язок, періодичне проміжне тестування за критеріями STANAG 6001 та використання адаптивних стратегій навчання. Тут особливу роль відіграє здатність курсанта до саморегуляції, управління часом та зусиллями, а також вміння протистояти відволікаючим чинникам і перешкодам.

Завершальний етап – це стадія рефлексії, на якій курсант здійснює самооцінку результатів своєї мовної діяльності, аналізує досягнення й недоліки, співвідносить отримані результати з поставленою метою. Важливим компонентом цього етапу є формування нових цілей, що ґрунтуються на досвіді пройденого шляху, а також збереження позитивної мотивації до подальшого мовного розвитку.

Таким чином, ключовими чинниками ефективного формування мотивації у курсантів є: наявність чіткої мовної цілі (рівень СМР 2), поетапне діагностування прогресу, а також створення умов для самостійної, відповідальної та осмисленої участі в навчальному процесі.

Для реалізації зазначених умов важливо використовувати сучасні педагогічні інструменти, які сприяють підвищенню залученості курсантів у навчальний процес. Одним із таких ефективних засобів є моделювання реальних або наближених до реальності комунікативних ситуацій, яке сприяє формуванню вміння застосовувати мову як інструмент функціональної взаємодії, а не як сукупність ізольованих мовних структур. Такий підхід дозволяє усвідомити практичну цінність знань, що здобуваються, і створює передумови для їх сталого засвоєння.

Рівень мовної мотивації курсантів значною мірою залежить від професійної компетентності викладача, його педагогічної майстерності та здатності організувати навчальний процес у відповідності до сучасних методичних підходів. Педагог, який володіє не лише глибоким знанням іноземної мови, але й методикою її викладання в умовах професійно орієнтованого освітнього середовища, відіграє роль не лише носія знань, а й натхненника й організатора ефективного навчання.

Викладач, здатний адаптувати навчальний матеріал до реалій військової підготовки, формує у курсантів практичне бачення цінності іншомовної

комунікації. Його вміння інтегрувати функціональні мовні завдання в структуру занять, стимулювати мовленнєву активність та підтримувати позитивний психологічний клімат у групі, сприяє не лише кращому засвоєнню знань, а й формуванню стійкої навчальної мотивації.

Успішний викладач не лише демонструє високий рівень володіння мовою, а й виступає взірцем для курсантів, орієнтуючи їх на досягнення конкретних цілей – зокрема рівня СМР 2 – через особисту зацікавленість, системність у роботі та віру у досяжність результату. Сучасна методика навчання передбачає переосмислення ролі викладача: він не просто контролює, а й організовує освітній процес, створюючи умови для максимально ефективного виконання завдань. Педагог виступає як модератор і координатор, який задає динаміку роботи, формулює цілі та пропонує навчальні ситуації, що спонукають курсантів до мовленнєвої активності до моменту досягнення конкретного комунікативного результату.

У процесі вдосконалення підходів до викладання іноземної мови курсантам викладачу необхідно сформувати систему педагогічних рішень, спрямованих на посилення їхньої навчальної мотивації та залученості до мовної підготовки. Здатність викладача організовувати умови для досягнення успіху здобувачами освіти визначається рівнем його професійних знань, педагогічних навичок, методичної підготовки, а також досвідом викладання. Важливу роль відіграє прагнення покращити навчальні результати, створити позитивний клімат на заняттях та забезпечити індивідуальний підхід до кожного слухача. Такий підхід передбачає впровадження широкого спектра методів, що стимулюють активну пізнавальну діяльність та формують комунікативну компетентність здобувачів освіти. Він базується в першу чергу на «максимальному залученні методів активного вивчення іноземної мови (англ. *active learning techniques*), а саме: мозкового штурму, бесід-обговорень, методах журналістського репортажу, групових різновидах робіт, цілеспрямованого слухання, методу формулювання питань, ведення заміток, анотування та рольових іграх» [8]. Більша концентрація уваги студентів на мотивованому неформальному спілкуванні, аніж на граматиці, дає кращий результат, оскільки сама робота приносить задоволення [9]. Тому під час організації навчального процесу вчителю важливо оволодіти вмінням подати навчальний матеріал так, щоб він викликав зацікавленість. Це подібно до мистецтва маркетингу, де основними цілями є привернення уваги й стимулювання інтересу. Викладач повинен пробуджувати бажання курсантів активно діяти, що безпосередньо відповідає завданням кожного уроку. Саме тому вибір навчального матеріалу для заняття має здійснюватися з урахуванням професійної специфіки військової діяльності курсантів, що дозволяє забезпечити безпосередній зв'язок вивчення іноземної мови з майбутніми службовими завданнями, оперативною комунікацією в багатонаціональних підрозділах та міжнародною взаємодією в межах стандартів НАТО. Такий фахово орієнтований підхід сприяє формуванню функціональної мотивації, коли мова сприймається не як абстрактна

дисципліна, а як інструмент реального професійного застосування.

Щоб забезпечити сталість такої мотивації та підтримувати цілеспрямованість навчання на всіх етапах, важливо налагодити ефективний механізм зворотного зв'язку між викладачем і курсантом, який має бути двостороннім. Зворотний зв'язок, орієнтований на викладача, надає інформацію про динаміку мовного розвитку групи, виявляє складні ділянки засвоєння матеріалу, а також дозволяє своєчасно коригувати методику викладання відповідно до рівня підготовки та навчальних запитів. Такий підхід підвищує адаптивність освітнього процесу й дає змогу більш точно добирати мовні завдання, що сприяють досягненню визначеної цілі – рівня СМР 2. Разом з тим зворотний зв'язок для курсантів виконує не менш важливу функцію – він демонструє реальні результати їхнього просування в оволодінні мовою, допомагає усвідомити власні сильні сторони й прогалини, а також сприяє формуванню здатності до саморефлексії та планування наступних кроків у підготовці. Системна оцінка проміжних результатів дає можливість курсантам краще зрозуміти шлях досягнення рівня СМР 2 та підвищити власну відповідальність за результат навчання.

Важливим елементом мотиваційної підтримки є також інформування курсантів щодо можливостей, які відкриваються для військовослужбовців, які володіють іноземною мовою на високому рівні. Зокрема, йдеться про можливості навчання закордоном, участі в програмах обміну, стажуваннях та підвищеннях кваліфікації, що істотно впливають на перспективи кар'єрного зростання.

У процесі вивчення англійської мови курсанти зазвичай виявляють два типи мотивації: внутрішню (інтегровану) та зовнішню (інструментальну). Перша базується на особистому прагненні до саморозвитку, професійного самоствердження та бажанні ефективно спілкуватися в міжнародному середовищі. Друга пов'язана з прагненням отримати оцінки, сертифікати чи інші форми заохочення.

Обидва типи мотивації можуть посилюватися за умови використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, які роблять навчальний процес більш наочним, динамічним і результативним. У межах внутрішньої мотивації інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) відкривають курсантам можливості для занурення в мовне й культурне середовище: завдяки доступу до автентичних матеріалів, інтерактивних платформ і прямої комунікації з носіями мови через соціальні мережі. Це сприяє формуванню глибшого розуміння реального контексту використання мови, посилює особисту залученість у навчальний процес і формує відчуття практичної цінності вивченого. У контексті зовнішньої мотивації ІКТ дозволяють зробити навчання більш динамічним і стимулюючим: онлайн-тести з автоматичним результатом, гейміфіковані вправи, рейтингові таблиці та віртуальні нагороди підсилюють інтерес до завдань і забезпечують відчуття поступу. Такі інструменти особливо ефективні для підтримки мотивації на коротких відрізках навчального періоду, зокрема при підготовці до чергового етапу тестування на рівень СМР. Варто

зазначити, що ІКТ мають низку безперечних переваг перед традиційними формами побудови навчального процесу: комунікативну спрямованість, візуалізацію навчальної інформації, можливість зберігання великої кількості інформації, автоматизацію процесів перевірки, легкий доступ до ресурсів, можливість постійної зміни і поповнення матеріалів [10].

Висновки. Таким чином, мотивація курсантів до вивчення англійської мови виступає визначальним чинником формування іншомовної компетентності, що є критично важливою для виконання службових обов'язків у багатонаціональному військовому середовищі та досягнення рівня мовної підготовки відповідно до стандарту STANAG 6001, а саме SMP 2. Формування мотивації має бути поетапним і цілеспрямованим процесом, який починається з постановки чіткої мети навчання, стартової діагностики рівня знань і включає регулярне оцінювання прогресу на всіх етапах підготовки.

У цьому процесі важлива роль належить викладачу, який не лише передає знання, а й виконує функції організатора освітнього середовища, здатного адаптувати навчальний матеріал до фахового контексту, застосовувати активні методи, підтримувати мотиваційний клімат у групі та формувати в курсантів відчуття особистої відповідальності за результат. Для досягнення високого рівня мотивації необхідно поєднувати внутрішні (інтегровані) й зовнішні (інструментальні) стимули, а також впроваджувати сучасні педагогічні інструменти, зокрема інформаційно-комунікаційні технології, які дозволяють зробити навчання більш візуалізованим, динамічним та ефективним.

Фахово орієнтований підхід, заснований на наближенні мовного матеріалу до реальних ситуацій військової комунікації, сприяє глибшому усвідомленню практичної цінності знань та формує стійку зацікавленість у їх засвоєнні. Усе це в комплексі забезпечує високий рівень залученості курсантів до навчального процесу, створює умови для досягнення цілей мовної підготовки та підвищує готовність до професійної реалізації в умовах сучасних безпекових викликів.

Використана література :

1. Seng, Ngu Leh and Hanafi, Zahyah and Taslikhan, Muhajir and Raman, Arumugam (2016). Influence of Emotional Intelligence on Students' Academic Achievements. *International Journal of Humanities and Social Science Research*, 2 (3). P. 41-46.
2. Yahaya A. B., Ng Sar E. J. Daing J. Y., Noordin and Boon, Yusof and Hashim, Shahrin and Goh, Mo Lee (2012). The Impact of Emotional Intelligence Element on Academic Achievements. *Archives Des Sciences*, 65 (4). P. 2-17.
3. Дзюбо Л. В., Гриценко Л. І. Мотивація навчальної діяльності як психолого-педагогічна проблема. *Психодіагностика* : зб. наук. праць ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький держ. пед. ун-тет імені Г. Сковороди». Переяслав-Хмельницький : ПП «СКД» Вип. 4, 2009. С. 33-43.
4. Масліч Н. Я., Масліч А. В. Мотивація курсантів військової академії до вивчення іноземної мови. *Інноваційна педагогіка*. Вип. 72, 2024. С. 80-84.
5. STANAG 6001 (Edition 5) Language Proficiency Levels. URL : <https://natobilc.org/wp-content/uploads/2024/11/6001EFed05.pdf>
6. Яременко Л. Мотивація навчального процесу як педагогічна проблема. *Вища освіта України*. 2014. № 3. С. 69-74.

7. Ясинська Т., Гриценко В. Активізація мотивації студентів до вивчення іноземної мови. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського*. Одеса, 2022. Вип. 4 (141). С. 19-26.
8. Самелюк А. Дослідження мотивації до вивчення іноземної мови у курсантів вищих військових навчальних закладів (військових навчальних підрозділів закладів вищої освіти). *Військово-спеціальні науки*. 2 (50). 2022. С. 17-23.
9. Козак М. В. Роль мотивації та шляхи її підвищення при вивченні іноземних мов. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Педагогіка, соціальна робота*. Ужгород, 2015. Вип. 35. С. 84-87.
10. Компанець Н. М. Використання інформаційно-комунікаційних технологій для активізації пізнавальної діяльності студентів при вивченні іноземних мов. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах* : зб. наук. пр. 2019. Т. 1. № 66. С. 61-64.

References:

1. Seng, Ngu Leh and Hanafi, Zahyah and Taslikhan, Muhajir and Raman, Arumugam (2016). Influence of Emotional Intelligence on Students' Academic Achievements. *International Journal of Humanities and Social Science Research*, 2 (3). P. 41-46 [in English].
2. Yahaya A. B., Ng Sar E. J. Daing J. Y., Noordin and Boon, Yusof and Hashim, Shahrin and Goh, Mo Lee (2012). The Impact of Emotional Intelligence Element on Academic Achievements. *Archives Des Sciences*, 65 (4). P. 2-17 [in English].
3. Dziubko L. V., Hrytsenok L. I. (2009). Motyvatsiia navchalnoi diialnosti yak psykholoho-pedahohichna problema [Motivation of educational activity as a psychological and pedagogical problem]. *Psykhdiahnostyka* : zb. nauk. prats DVNZ «Pereiaslav-Khmelnyskyi derzh. ped. un-tet imeni H. Skovorody». Pereiaslav-Khmelnyskyi : PP «SKD». Vyp. 4. S. 33-43 [in Ukrainian].
4. Maslich N. Ia., Maslich A. V. Motyvatsiia kursantiv viiskovoi akademii do vyvchennia inozemnoi movy [Motivation of military academy cadets to study a foreign language]. *Innovatsiina pedahohika*. Vyp. 72, 2024. S. 80-84 [in Ukrainian].
5. STANAG 6001 (Edition 5) Language Proficiency Levels. URL : <https://natobilc.org/wp-content/uploads/2024/11/6001EFed05.pdf> [in English].
6. Yaremenko L. (2014). Motyvatsiia navchalnoho protsesu yak pedahohichna problema [Motivation of the educational process as a pedagogical problem]. *Vyshcha osvita Ukrainy*. № 3. S. 69-74 [in Ukrainian].
7. Yasynska T., Hrytsenko V. (2022). Aktyvizatsiia motyvatsii studentiv do vyvchennia inozemnoi movy [Increasing students' motivation to learn a foreign language]. *Naukovyi visnyk Pivdenoukrainskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni K. D. Ushynskoho*. Odessa. Vyp. 4 (141). S. 19-26 [in Ukrainian].
8. Sameliuk A. (2022). Doslidzhennia motyvatsii do vyvchennia inozemnoi movy u kursantiv vyshchyykh viiskovykh navchalnykh zakladiv (viiskovykh navchalnykh pidrozdiliv zakladiv vyshchoi osvity) [Research on motivation to learn a foreign language among cadets of higher military educational institutions (military training units of higher education institutions)]. *Viiskovo-spetsialni nauky*. 2 (50). S. 17-23 [in Ukrainian].
9. Kozak M. V. (2015). Rol motyvatsii ta shliakhy yii pidvyshchennia pry vyvchenni inozemnykh mov [The role of motivation and ways to increase it in learning foreign languages]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Pedahohika, sotsialna robota*. Uzhhorod. Vyp. 35. S. 84-87 [in Ukrainian].
10. Kompanets N. M. (2019). Vykorystannia informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii dlia aktyvizatsii piznavalnoi diialnosti studentiv pry vyvchenni inozemnykh mov [Using information and communication technologies to activate students' cognitive activity when learning foreign languages]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh* : zb. nauk. pr. T. 1. № 66. S. 61-64 [in Ukrainian].

N. DROB, K. MISAILOVA, M. TROFYMOVA. Motivation for Learning English in Military Higher Education Institutions: Formation Strategies.

The article explores the specific features of developing motivation among cadets of non-linguistic specialties to learn English in a military institution of higher education. The relevance of a systematic approach to organizing language training is substantiated, which includes setting a clear goal (achieving STANAG 6001 Level 2 proficiency), conducting initial English language proficiency testing

at the beginning of training, and implementing regular formative assessments throughout the entire learning process. It is determined that the effectiveness of the educational process largely depends on the level of established motivation, which, in turn, is closely linked to the cadets' professional orientation, internal beliefs, current service needs, and career advancement prospects.

Integrated and instrumental types of motivation are analyzed as the main forms of learning engagement, and the conditions that contribute to their activation are identified. Special attention is paid to the role of the instructor as the organizer of the educational process who can adapt teaching strategies to the military-professional context, maintain a supportive psychological climate in the learning group, and foster cadets' responsible attitudes toward their English language competence. The importance of step-by-step, meaningful feedback is emphasized, as it enables monitoring of material acquisition, supports motivation, helps adjust teaching approaches, and reinforces cadets' confidence in achieving the set goal.

The article proposes practical ways to enhance learning motivation, including phased testing, the creation of a communicative environment, professionally oriented selection of materials and tasks, the use of ICT tools, and involving cadets in modeling real or near-real communicative situations. This approach contributes to the holistic development of foreign language competence among future officers.

Keywords: learning motivation, SLP 2, STANAG 6001, methodological support, competency-based approach, information and communication technologies, military education, professionally oriented approach.

DOI: <https://doi.org/10.31392/NZ-udu-162.2025.10>

УДК 37.015.3 : 378.1 : 159.9

Олійник І. В.

ПЕДАГОГІЧНА ПСИХОЛОГІЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ПСИХОЛОГА: СУЧАСНІ ОРІЄНТИРИ

У контексті модернізації освіти та зростання ролі психологічного супроводу в освітньому середовищі актуалізується питання якісної професійної підготовки фахівців у галузі психології. Сучасний психолог має бути не лише консультантом, а й посередником між здобувачем, педагогом та освітньою системою загалом. У цьому зв'язку дисципліна «Педагогічна психологія» посідає важливе місце в освітньо-професійній підготовці психолога, оскільки має на меті сформувати базові знання про закономірності навчання й виховання, особливості психічного розвитку в умовах освітнього середовища, а також практичні навички взаємодії з учасниками освітнього процесу.

У статті проаналізовано сучасні орієнтири викладання педагогічної психології, окреслено її змістовно-ціннісний потенціал для формування професійної ідентичності психолога. Визначено ключові функції цієї дисципліни в підготовці майбутніх фахівців.

Показано, що сучасні орієнтири підготовки фахівців психологічного профілю потребують інтеграції знань про закономірності навчання, виховання та розвитку особистості в освітньому середовищі.

Визначено базові та універсальні принципи роботи психолога в освіті: гуманність, екологічність; демократичність; конструктивність; відкритість; зрозумілість і прийнятність для працівників освіти методів, що застосовуються психологом; конфіденційність.